

Poznámky pre 9.A od 27.04. do 1.5.2020

Prečítať si látku v učebnici str.90-91, napísať a naučiť sa poznámky, vypracovať otázky z rámčeka: Porozmýšľaj a odpovedz: str.91/ 1,2,3,4 , vypracované poslať mailom.

Látky ako súčasť organizmov

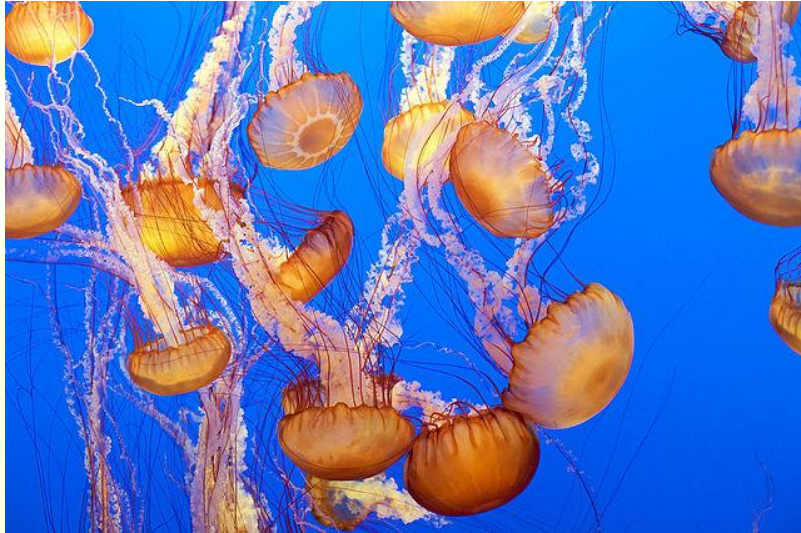
Súčasťou prírody sú aj živé organizmy. Medzi živou a neživou prírodou prebieha **výmena látok a energie**. Organizmy sú tvorené rovnakými chemickými prvkami, ako aj neživé prírodniny, ale sú často v iných typoch zlúčenín. Organizmy sú tvorené anorganickými a organickými zlúčeninami. Prvky, ktoré tvoria telo organizmov, sa nazývajú **biogénne prvky**, napr. uhlík, dusík, síra, fosfor, kyslík, vodík, železo, horčík...

Z **anorganických látok** majú pre stavbu tel živých organizmov najväčší význam:

- voda - tvorí najväčší podiel tel organizmov
- zlúčeniny vápnika - kostra, ulity, lastúry...
- zlúčeniny železa - krvné farbivo
- zlúčeniny horčíka - chlorofyl

Z **organických látok** majú najväčší podiel:

- cukry
- tuky
- bielkoviny
- nukleové kyseliny (DNA)

Ekológia

Ekológia je veda skúmajúca vzťahy medzi organizmami a prostredím a vzťahy medzi organizmami navzájom. Pre organizmy sú životne dôležité vzťahy s prostredím v ktorom žijú. Každý organizmus potrebuje z prostredia kyslík, vodu, svetlo, teplo, živiny..., nazývame ich ekologické faktory. Určujú podmienky v ktorých dokážu prežiť organizmy. Vzájomné vzťahy organizmov sú napr. symbióza, predácia, konkurencia...